KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
17.11.2021

Eduskunnan verojaosto

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a ja 18 b §:n muuttamisesta (HE 211/2021 vp)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä HE 211/2021 vp, jossa ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain korkovähennysrajoitussäännöksiä. Kiitän lausuntopyynnöstä ja lausun Keskuskauppakamarin asiantuntijana kunnioittavasti asiassa seuraavaa.

Tasevertailuun perustuva poikkeus

Korkomenojen vähentämistä koskevat rajoitukset muodostavat poikkeuksen menojen laajalle vähennyskelpoisuudelle. Suomen korkovähennysrajoitukset ovat jo ennen nyt ehdotettua tasevapautuksen soveltamisalan supistamista kireämmät kuin mitä direktiivi (EU) 2016/1164 edellyttäisi, ja mitä useissa muissa EU-jäsenvaltioissa korkovähennysrajoituksista on säädetty.

Esityksen lähtökohta tasevapaussäännöksen säilyttämisestä on oikea. On tärkeää, että tasevapautus mahdollistaa keskitetyn konsernirahoituksen myös muutoksen jälkeen.

Korkovähennysrajoituksia on sovellettu vuodesta 2014. Niitä on kiristetty jo vuonna 2019, ja niitä ollaan kiristämässä nyt vuodelle 2022. Useista muutoksista huolimatta hallituksen esityksen mukaan korkovähennysrajoitusten valmistelua jatketaan edelleen sen selvittämiseksi, voiko verotettavaa tuloa siirtyä Suomen verotusvallan ulkopuolelle nyt ehdotetuista kiristyksistä huolimatta. Tällaiset jatkuvat muutokset ovat ongelmallisia verotuksen ennakoitavuuden ja hyvän verojärjestelmän näkökulmasta. On huomattava, että korkojärjestelyihin liittyvään veronkiertoon on puututtu erityisellä veronkiertosäännöksellä, joten nyt kiristettävät korkovähennysrajoitukset koskevat vain niitä tilanteita, joihin veronkiertoa ei liity. Pääomasijoitukset ja muut sijoitukset suomalaisiin yhtiöihin tehdään aina monen vuoden aikajänteellä, ja verotuksen ennakoimattomuus lisää sijoituksiin liittyvää riskiä.

Vaikka tasevapautuksen rajoittaminen esitetyllä tavalla on sinällään verosuunnittelun vähentämiseksi perusteltua, on mahdollista, että vertailumaita kireämmät korkovähennysrajoitukset vähentävät pääomasijoitusrahastojen halukkuutta sijoittaa suomalaisiin yrityksiin. Esitetyt taloudelliset vaikutukset (18 miljoonaa euroa vuositasolla) tulisi suhteuttaa niihin verotuottoihin, joita Suomeen syntyy, kun pääomasijoittajat kasvattavat suomalaisten yritysten arvoa, ja tällaiset pääomasijoittajien omistamat yritykset tuottavat arvonlisää ja työllistävät Suomessa.

Korkovähennysrajoitusten lisäkiristysten jatkovalmistelusta tulisi tässä yhteydessä luopua.

Hallituksen esityksen sivulla 24 todetaan, että mahdollisuutta hyödyntää tasevapautusta rajoitetaan tilanteessa, jossa konsernissa oleva velka on taholta, joka omistaa merkittävän osuuden *konsernista*. Ehdotetussa EVL 18 b §:n 5 momentissa kuitenkin säädettäisiin, että velkaa pidettäisiin omana pääomana silloin, kun se on saatu osapuolelta, joka omistaa välittömästi tai välillisesti vähintään kymmenen prosenttia *verovelvollisesta tai siihen etuyhteydessä olevasta tahosta*. Tämä säännöstekstin muotoilu tarkoittaisi sitä, että ehdotettu velan konvertointi omaksi pääomaksi konsernitaseessa tasevertailua varten koskisi myös konsernin tytäryhtiöiden vähemmistöosakkaiden antamia lainoja. Tämä on ristiriidassa hallituksen esityksen sivulla 24 todetun kanssa.

Vähemmistöosakkaiden antamien lainojen sisällyttäminen taseoikaisun piiriin aiheuttaisi monissa konserneissa ylimääräistä työtä näiden vähemmistöosakkaiden tai niihin etuyhteydessä olevien tahojen tunnistamiseen liittyen**.** Suomalaisella konserniyhtiöllä ei välttämättä ole tiedonsaantimahdollisuuksia yksittäisten ulkomaisten konserniyhtiöiden vähemmistöosakkaiden antamista lainoista. Tällaisiin yksittäisten tytäryhtiöiden vähemmistöosakkaiden antamiin lainoihin ei voi myöskään liittyä konsernitason verosuunnittelumahdollisuuksia, eikä hallitusohjelman kirjaus koske tällaisia tilanteita.

Sääntelyä tulisi täsmentää siten, että taseoikaisu soveltuisi vain niihin lainoihin, joiden lainanantaja tai lainanantajaan etuyhteydessä oleva taho omistaisi välittömästi tai välillisesti vähintään 10 % *konsernin emoyhtiöstä.*

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi vaatimus siitä, että tasevertailun perusteena olevien verovelvollisen tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tulisi olla tilintarkastettuja. Vaatimus on linjassa direktiivin (EU) 2016/1164 4 artiklan 8 kohdan kanssa, jonka mukaan *tätä artiklaa sovellettaessa liikekirjanpidollinen konserni muodostuu kaikista yksiköistä, jotka on täysimääräisesti sisällytetty kansainvälisten tilinpäätösstandardien tai jäsenvaltion kansallisen tilinpäätösjärjestelmän mukaisesti laadittuihin konsernitilinpäätöksiin.*

Oikeus- ja verotuskäytännössä on ollut jossain määrin epäselvää, mikä yhtiö on sellainen emoyhtiö, joka voi laatia vertailukelpoisen konsernitaseen, ja mitä yksiköitä vertailukelpoiseen konsernitaseeseen voidaan sisällyttää. Myös hallituksen esityksen sivulta 24 jää epäselväksi, että tulisiko liikekirjanpidollisen konsernin tasevertailussa käytettävään konsernitaseeseen mahdollisesti jossain tilanteessa sisällyttää konsernin omistajana oleva rahasto, vaikkei sitä sisältyisi kansainvälisten tilinpäätösstandardien tai jäsenvaltion kansallisen tilinpäätösjärjestelmän mukaisesti laadittuun konsernitilinpäätökseen.

Tulkinnanvaraisuus vertailukelpoisen konsernitaseen määritelmässä voi lisätä veroriitoja ja verosuunnittelumahdollisuuksia. Tämän vuoksi olisi hyvä, jos valtiovarainvaliokunnan mietinnössä todettaisiin, että tasevertailussa käytetään kaikissa tilanteissa kansainvälisten tilinpäätösstandardien tai jäsenvaltion kansallisen tilinpäätösjärjestelmän mukaisesti laadittua konsernitilinpäätöstä, jolloin vertailukelpoiseen konsernitaseeseen sisältyvät ne yksiköt, jotka näiden kirjanpidollisten säännösten perusteella tulee sisällyttää konsernitilinpäätökseen.

Muut ehdotetut muutokset

Julkisia infrastruktuurihankkeita koskevan poikkeuksen laajentaminen on perusteltua. Keskuskauppakamari pitää lisäksi tärkeänä, että keskusteluja komission kanssa jatketaan kokonaishankepalveluita ja Mankala-yhtiöitä koskevien poikkeuksien säätämiseksi.

Myös korkovähennysrajoitusten täsmentäminen tulolähdejaon muutoksen vuoksi on tarkoituksenmukainen muutos.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija